

September 2024 - ÚVOD K TÉME ROKA POVOLANÝ K MISII.

CIEĽ STRETNUTIA

Úvod k téme roka. Načrtnutie tém jednotlivých stretnutí na základe programovej správy generálneho moderátora o. Mareka Sędeka zo 49. kongregácie zodpovedných.

PRÍPRAVNÉ ČÍTANIE NA STRETNUTIE

Wojciech Roszkowski, Rewolta barbarov:

Zbláznil sa západný svet?

Na konci 90. rokov by sa zdalo, že obavy spojené s blížiacim sa koncom milénia pominú, keď nabehne prvá číslica dátumu nového obdobia. Nejaký čas sme sa mohli klamať, že sa veci vrátia do určitého normálu. Tieto nádeje zmaril teroristický útok na World Trade Center v septembri 2001 a rastúce šialenstvo západného sveta. Naozaj sa západný svet zbláznil? Alebo si možno ani nevšimame, že plynúce rieky všedného dňa búrajú bariéry zdravého rozumu a dobrého vkusu?

Nechali by rodičia šestnásťročnú Gretu Thunbergovú ešte pred časom odísť z domu, aby namiesto školy cestovala po svete a poučovala dospelých o znižovaní emisií oxidu uhličitého za každú cenu? Možno by jej rodičov viac zaujímalo, čo sa deje v no-go zónach ich švédskej domoviny? Alebo to znamená, že treba predpokladať, že dospelí sú menej inteligentní ako šestnásťroční? Ak istý holandský profesor tvrdí, že film *Levi král* propaguje fašistickú ideológiu, možno by naozaj bolo treba otestovať jeho IQ? Alebo to znamená, že deti by mali dostať právo meniť si doklady, ako si to želajú niektorí dánski politici, alebo že by študenti mali mať právo používať školské toalety podľa vlastného uváženia, bez rozdielu pohlavia, ako to chcú portugalskí zamestnávateľia? Zablockovali by šialenci z hnutia XR (Extinction Rebellion) ešte donedávna dopravu vo veľkých mestách a požadovali by „klimatický stav núdze“? Mohol by kvázi náboženský pohrebný sprievod Animal Rebellion paralyzovať londýnsky Smithfield Meat Market požiadavkami na „oslobodenie zvierat“? Bolo by pred dvadsiatimi rokmi predstaviteľné, aby tradičná poľská katolícka škola zaradila záchranu Planéty (s veľkým písmenom - P) ako jednu z hlavných úloh vzdelaných ľudí do svojho poslania? Vážne by sa ešte donedávna uvažovalo nad zavedením nových osobných zámen do jazyka, ktoré označujú každý novovynájdenný typ osoby (gender)?

Ako je možné, že človek, ktorý sa považuje za ženu, ale je muž a požaduje depiláciu pohlavného orgánu v ženskom zariadení, skončí na súde a nie v blázinci? Požadoval by niekto so zdravým rozumom, aby namiesto „matka“ a „otec“ v dokumentoch napísali „rodič 1“ a „rodič 2“? Ako môžeme veriť v pokrok, keď sa zástancovia potratov na požiadanie nechcú pozerat' na ultrazvukový snímku zobrazujúcu zabíjanie ľudského plodu? Neuráža ich vysielanie eutanázie, ale uráža ich vražda nenarodeného dieťaťa?

Mali by sme sa kvôli potenciálnej nespokojnosti homosexuálnych „rodičov“ - ako v istej škótskej nemocnici - vyhýbať slovám „mama“ a „otec“? Mali by katolíci skutočne viac rešpektovať iné náboženstvá ako svoje vlastné? Čo sa deje v protestantských cirkvách, ktoré bežne udeľujú „sobáše“ homosexuálnym párom? Ako chápať zúrivosť a vulgárnosť ľudí protestujúcich proti „nenávisťným prejavom“?

Aký je účel učiť deti masturbovať podľa odporúčaní Svetovej zdravotníckej organizácie? Má viesť sexuálnu túžbu človeka rozum, alebo rozum má byť vedený sexuálnou túžbou? Ako je možné, že Európsky parlament prijal uznesenie odsudzujúce návrh poľského zákona, ktorý nikdy neexistoval? Prečo je niekto pobúrený pojmom "civilizácia smrti", keď organizáciám brániacim nenarodený život nebolo umožnené zúčastniť sa konferencie OSN o potratoch ako o "ľudskom práve"? Ak ľudský plod nie je ľudská bytosť, odkiaľ ľudia pochádzajú? Ako je možné, že zástancovia „oslobodenia žien“ obhajujú imigráciu moslimov, ktorí sa k ženám správajú ako k predmetu, ba často až surovo?

Takže horúčka tu nepochybne je, a to vysoká. Nakoľko je ešte stále možné pochopiť, odkiaľ pochádza moderná západná choroba, prognóza pacienta už nie je až tak jasná a je ťažké byť optimistom.

PRIEBEH STRETNUTIA

1. Zdieľanie Božím slovom.

Mt 28, 18-20; Jn 15, 15-16; Mt 7, 24-27

Prečítajte si všetky úryvky jeden po druhom a potom sa každý účastník vyjadrí k textu, ktorý si vybral.

2. Oboznámenie sa s kľúčovými časťami programovej správy.

Pozor! Stojí za to pripraviť jej text – aspoň v elektronickej podobe –, aby ho účastníci mohli sledovať pri spoločnom čítaní.

Úryvky programovej správy generálneho moderátora o. Mareka Sędeka zo 49. Kongregácie zodpovedných:

Heslo roka „Povolaný k misii“ je v prvom rade varovaním, že Hnutie sa nemôže sústrediť na seba. Pretože nás neustále ohrozuje situácia, o ktorej niekto zo žartu povedal, že sú pre nás najdôležitejšie štyri veci: A - formácia, B - formácia, C - formácia a nakoniec: De-formácia. Vážne povedané, zameriame sa natoľko na vlastný rozvoj a zdokonaľovanie, že zabudneme na poslanie Cirkvi, ktorej sme súčasťou. Neustále formovanie samého seba a obnovovanie štruktúr Hnutia, čo je vždy nevyhnutné – pretože Cirkev bola od začiatku svojej existencie „semper reformanda“ – sa však deje kráčajúc, príležitostne, ale často aj cez vykonávanie misie tak, ako to bolo vyjadrené v koncilovom dekréte o službe a živote kňazov, ktorí nemajú hľadať dokonalosť pre seba a izolovane od svojich apoštolských úloh, ale predovšetkým sa posväcovať prostredníctvom služby, ktorú vykonávajú.

Po tejto úvodnej poznámke sa vráťme k základnej otázke: Aké je naše dnešné poslanie, v čom spočíva? Zdá sa, že odpoveď o hlavnom celi misie a úlohách, ktoré stoja pred Hnutím, sú nám známe, pretože sa nezmenili: Hnutie Svetlo-Život vzniklo s cieľom obnoviť Cirkev podľa vízie načrtnutej Druhým vatikánskym koncilom. Základným nástrojom, ktorý slúži tejto úlohe, je však viesť jednotlivcov, ale aj celé rodiny ku kresťanskej zrelosti formovaním v komunitách Kristových učeníkov a uskutočňovaním rôznych evanjelizačných diel. (...)

Myšlienka, že Cirkev je akosi rozšírením tajomstva Kristovho pomazania Duchom Svätým – vyjadrená na známom obraze z kaplnky Krista Služobníka v Krościenku – nás vedie k položeniu zásadnej otázky o vernosti pri plnení Kristovho poslania evanjelizácie a posväcovania sveta. Otec Blachnický na jednej z konferencií pre kňazov v roku 1980 povedal toto:

Svojou povahou je celá Cirkev misijná. Ide o úplne inú víziu Cirkvi ako tradičná, kde Cirkev tvoria pastieri, ktorí strážia ovce. Ovce sú v pasívnom, vnímavom postoji, majú len prijať spásu cez pastierov. V novej vízii je takéto rozdelenie neprijateľné. Každý v Cirkvi je pomazaný Duchom Svätým. Všetci majú účasť na pomazaní Krista Ježiša a všetci sú povolaní hlásať evanjelium, aby pokračovali v Kristovom poslaní spasiť svet.

A ďalej: Prijatie tejto vízie Cirkvi je skutočnou revolúciou. Samozrejme, je potrebný proces obnovy povedomia a formácie, kým táto vízia Cirkvi vstúpi do povedomia všetkých veriacich. Najprv sa musí dostať do povedomia kňazov, potom určitých elitných skupín a pomaly sa musí zmeniť vedomie celej Cirkvi. Toto je teologický východiskový bod každej obnovy. (...) Toto je úplný odklon od starého modelu Cirkvi: „pastier – stádo“. Tento model je samozrejme použiteľný, ale len do určitej miery. Celá realita Cirkvi nemôže byť zachytená v tejto schéme, čo sa bohužiaľ stalo. To, čo dnes vidíme v našich farnostiach: pasivitu, ľahostajnosť nás ľudí formálne patriacich do Cirkvi a činnosť iba kňazov, chápanú v tom zmysle, že len Kristovou mocou sa odovzdávajú milosti spásy – to je dôsledok niekdajšej vízie Cirkvi, ktorá jej veľmi priťažila. To je zdroj krízy, ktorú sa koncil snažil prekonať.

(...) V posledných rokoch sa čoraz viac stretávame s poslaním brániť univerzálne hodnoty pripomínaním a zachovávaním vernosti pravde o Bohu Stvoriteľovi a jeho dielach, teda o človeku a svete. Hlásať plnú pravdu o ľudskej osobe, o jej prirodzenosti, o správnych vzťahoch so svetom

prírody, pravdu o hrozbách a zotročení, teda pripomínanie kresťanskej antropológie, je rozšírením úloh kruciáta (krížovej výpravy) oslobodenia človeka, pretože abstinencia od alkoholu dnes nestačí na záchranu moderného človeka, ktorý je ohrozený toľkými novými, dovtedy neznámymi putami, závislosťami a chybnými ideológiami. Abstinencia od alkoholu, ktorá má stále hodnotu potrebného certifikátu a zároveň lakmusového papierika, ktorý testuje naše najhlbšie úmysly, je však len východiskom pre službu spoločnosti, v ktorej žijeme. „Nová kultúra“ podľa formulácie 9. smerovky nového človeka znamená oveľa viac, pretože znamená presadzovanie hodnôt človeka a komunity v rôznych oblastiach života. Má byť – podľa známej definície Jána Pavla II. – prejavom odporu voči všetkému, čo uráža ľudskú dôstojnosť a degraduje zvyky zdravej spoločnosti, čo môže niekedy ohrozovať aj jej existenciu a spoločné dobro. Preto sa „nová kultúra“ podporovaná krížovou výpravou (kruciátou) oslobodenia ľudí musí prejavovať tak varovaním všetkých ľudí pred hlúposťami moderných ideológií, ktoré podkopávajú napríklad pravdu o človeku stvorenom ako muž alebo žena, ako aj v scitlivovalí ľudí na rôzne manipulácie zamerané na akceptovanie dnes rozšírených názorov, ktoré niekedy porušujú aj princípy rozumu.

Na druhej strane sa však „nová kultúra“ musí prejavovať aj v neustálom vytváraní početných prostredí pre všestranný rozvoj jednotlivých ľudí, teda v budovaní kresťanských spoločenstiev: detí, mládeže a celých rodín, založených na princípoch evanjelia. A to je ten pozitívny prvok zahrnutý v definícii novej kultúry, vyjadrený v presadzovaní alternatívneho životného štýlu, teda vo vytvorení špecifického ekosystému, v ktorom môže rásť Kristov učeník.

Pán nás volá k poslaniu podporovať „novú kultúru“, ktorá je založená na Kristových slovách, že pravda oslobodzuje človeka. Dnes často relativizovanú pravdu podkopáva tvrdenie, že neexistuje jediná objektívna pravda, len názory jednotlivých ľudí. Dokonca nás obviňujú, že sme totalitní, keď bránime pravdu a vyžadujeme jej rešpekt v spoločenskom živote; že nemáme tolerantný postoj k iným ľuďom.

To je, samozrejme, jeden z prejavov modernej ideológie, ktorému sa v mene vernosti Kristovmu učeniu musíme vzoprieť. Ak sa zhodneme na tom, že každý sa môže držať svojho vlastného názoru, že neexistujú žiadne objektívne kritériá na rozlíšenie pravdy od klamstva, zostanú vôbec nejaké kritériá, ktoré umožnia modernému človeku rozlíšiť dobro od zla? A v dôsledku toho budeme musieť jednoducho priznať, že každé správanie, každý spôsob života je rovnako správny, pokiaľ prináša uspokojenie.

A tu sa dostávame k situácii, v ktorej môžeme hovoriť o zrode a šírení nového náboženstva, charakteristického pre éru postmodernej, nazývaného akýmsi moralistickým terapeutickým deizmom. Jeho hlavnými určujúcimi činiteľmi sú subjektívne prežívané šťastie, pohoda a všeobecná tolerancia. S takýmito postojmi sa dnes v našej údajne katolíckej spoločnosti stretávame čoraz častejšie.

V takejto súvislosti stojí za to citovať slová o. Blachnického o oslobodení skrze pravdu ako o základnej službe ľudí nášho Hnutia, aby sme položili správny základ pre dielo oslobodenia, ktoré máme podniknúť:

Náš život musí slúžiť pravde. Toto je základná diakonia, ktorá musí nastať, musí najprv existovať v nás ako vernosť pravde, pripravenosť prijať jej požiadavky – pripravenosť podriať sa pravde. Najväčšia tragédia človeka spočíva v nepochopení, že slúžiť pravde ho zväzuje, že je to nejaké otroctvo. (...) Len vtedy, keď človek slúži pravde, vtedy je slobodný. (...) Celý formačný ideál nášho Hnutia je ukrytý v znaku „Fos-Zoe“. Pochopenie tejto reality, pochopenie tohto kľúčového vzorca ľudského oslobodenia je srdcom našej charizmy, nášho povolania. Ak prijmeme toto volanie najprv v sebe, potom v našich spoločenstvách, potom medzi ostatnými ľuďmi – prijímame skutočnú diakoniu oslobodenia. Ak ľudí neoslobodíme od pokrytectva, od tejto vnútornej vzbury proti pravde, všetko bude len povrchným oslobodením. A potom sa vrátíme k slovám otca Blachnického:

Pre našu vlasť a svet nie je nič potrebnéjšie, ako prítomnosť ľudí, ktorí takto pochopili a uvedomili si svoju slobodu. Len takto oslobodení ľudia môžu priniesť slobodu iným. Iba ľudia, ktorí mali odvahu priznať pravdu a konať podľa nej, môžu oslobodiť iných. Len vtedy sa splní Pánov prísľub: Pravda vás vyslobodí. – To povedal náš zakladateľ v roku 1981 počas 6. Kongregácie zodpovedných v rámci katechézy s názvom „Integrálny koncept diakonie jednoty“.

Propagácia takto chápanej „novej kultúry“, založenej na základe pravdy, sa v súčasnom kultúrnom kontexte Európy javí ako mimoriadne dôležitá, pretože sa dotýka oblasti slobody a života každého človeka. Napriek tomu vidíme, ako sa človek opäť stáva otrokom ideológií, ktoré ho pred našimi očami ohrozujú. Bez poznania a hlásania pravdy o človeku, pravdy v súlade s tým, čo je napísané v Biblii, ako aj pravdy, ktorú nám hovorí náš rozum a svedomie, sa stávame čoraz náchylnejšími na nebezpečné manipulácie, ktoré sa snažia zmeniť naše myslenie pomocou technologicky vyspelých komunikátorov a mediálnych techník, a najmä zmeniť vnímanie sveta u mladých generácií.

Pri plánovaní rôznych aktivít v oblasti „novej kultúry“ je dôležité si uvedomiť aj to, že naša (v orig. poľská) spoločnosť, žiaľ, do veľkej miery prijala konzumný model života, ktorý o. Blachnický opísal s prorockou intuíciou v denníkoch písaných pod vplyvom svojich ciest po západných krajinách v 70. rokoch. Práve tam, teda v dominantnom konzumnom postoji, majú svoje zdroje rôzne rušivé spoločenské javy, ktoré pozorujeme, ako napríklad: kríza rodiny, pokles počtu povolání, či už ku kňazstvu, k zasvätenému životu, ale aj k manželstvu a odchod mladých ľudí od viery svojich rodičov. Okrem toho náš zakladateľ jasne identifikoval hlavnú príčinu týchto javov. Počúvajme:

Náš odchod od jednoty s Otcom je začiatkom všetkého zla, každého otroctva, je to začiatok života pre nás samých, života, ktorého princípom je konzum, t. j. branie pre seba a užívanie. Tento odchod je spojený s klamstvom, s vierou v to, čo je nepravdivé: že sa zaobídeme bez Boha, že sa vieme sami zariadiť a nájsť spokojnosť a šťastie (Toto je opäť text z katechény: Integrovaný koncept diakonie jednoty.)

Odchod z jednoty s Bohom, viera, že sa bez Boha zaobídeme, že sa vieme zorganizovať a nájsť spokojnosť a šťastie – to sú podľa o. Blachnického, hlavné dôvody rozšíreného konzumného postoja našej dnešnej spoločnosti. Inými slovami: nevera a odmietanie Boha. Možno v mnohých prípadoch ešte nie sú dostatočne jasne artikulované, alebo dokonca nie sú úplne uvedomované, ale sú vyjadrené vo všeobecnom postoji, že bez Boha si človek v živote poradí sám.

Zastavme sa tu na chvíľu v našich úvahách. Analýzou rozšíreného fenoménu konzumného životného štýlu okolo nás sme podľa myšlienky otca Blachnického dospeli k postulátu naliehavej potreby znovu začať evanjelizačné dielo našej spoločnosti, ktorá sa snaží zariadiť život bez Boha. Toto je, samozrejme, dosť radikálny a ďalekosiahly záver. Osobne si však nerobím ilúzie: bez obnovennej evanjelizácie a následnej transformácie životov jednotlivých ľudí zostane v našej spoločnosti dominantný postoj konzumu, pretože jeho najhlbším zdrojom je viera, že bez Boha je možné nájsť šťastie a zariadiť pohodlný život. Ale pozor, povedzme si to jasne: nejde o prvú evanjelizáciu, teda o ohlasovanie právd viery ľuďom, ktorí o nich nikdy predtým nepočuli. Ide skôr o evanjelizáciu pokrstených a aj čiastočne praktizujúcich, alebo ako niektorí hovoria: evanjelizáciu ľudí, ktorí sú nejakým spôsobom „prekatechizovaní“, a preto sa im zdráhajú ohlasovať radostnú zvesť o spáse. (...)

Keď sa však vrátim k hlavnej téme našich úvah, rád by som povedal, že podľa mňa k textom, v ktorých o. Blachnický poukázal na hrozby pre západnú civilizáciu, ktoré pozoroval a ktoré predstavujú tak prenikavú diagnózu, že by sme sa k nim – viac ako štyridsať rokov po ich vzniku – mali vracať aj dnes, pretože sa jednoducho stávajú obzvlášť aktuálne, odkazujúc na (poľskú) realitu, ktorá nás obklopuje. Zvlášť stojí za to venovať pozornosť štyrom charakteristikám moderných ľudí zdôraznených našim zakladateľom, zahrnutým v práci „Hnutie Svetlo-Život ako pedagogika nového človeka“, ukazujúce na hrozby dnešnej civilizácie, a to: vnútorný rozklad ľudskej psychiky spôsobený predovšetkým prebytkom informácií, ktoré sa k nám dostávajú, a nami nespracovaných informácií; ďalej: konzumizmus – ktorý je dominantným štýlom doby, v ktorej žijeme a ktorý sme spomínali, je dnes široko akceptovaný aj v našej domovine; potom: túžba uspieť v živote, aj za cenu zradenia svojich hodnôt a dištancovania sa od iných ľudí; a nakoniec, ako dôsledok vyššie uvedených vlastností: ľahkosť podriadenosti a náchylnosť na rôzne manipulácie, najmä zo strany moderných médií.

Všetky vyššie uvedené črty spoločnosti, v ktorej žijeme a ktorú tvoríme, sa pre nás musia stať predmetom dôkladnej analýzy, aby našli adekvátnu odpoveď aj v konkrétnych programových návrhoch Centra kruciáty oslobodenia človeka. (...)

Kto sa teda ujme práce na vývoji nových iniciatív v duchu novej kultúry, ktorú som spomenul? Napríklad, kto bude organizovať a viesť kurzy, ktoré učia ľudí čeliť rôznym nebezpečným ideológiám a konzumnému životnému štýlu? Kto ukáže, ako sa brániť manipulácii a hrozbám z oblasti moderných médií a internetu? A kto naučí, ako využiť tieto mimoriadne výdobytky dnešnej civilizácie na uskutočňovanie evanjelizačných diel a presadzovanie hodnôt osoby a komunity vo všetkých dimenziách života? Ďalej, kto nám ukáže, ako v súčasnej politickej situácii múdro slúžiť vlasti? Ako šíriť a zároveň v praxi aplikovať program obsiahnutý v motte: Pravda – Kríž – Oslobodenie? Kto sa konečne ujme evanjelizačnej misie Ad Christum Redemptorem, ktorú pred rokmi inicioval náš Zakladateľ a ktorá je stále nedokončená? Najprv jej musí predchádzať vážna úvaha o tom, ako by sme mali evanjelizovať spoločnosť pokrstených, aby bola táto evanjelizácia účinná. Je však ľahké vidieť, že o. Blachnický si jasne uvedomoval, že tieto dva druhy misií musia byť úzko prepojené: misia evanjelizácie a misia oslobodenia človeka.

3. Spoločné zamyslenie sa nad textom.

Úvod.

Vyššie uvedené fragmenty programovej správy zo 49. Kongregácie zodpovedného hnutia Svetlo-Život majú tvoriť hlavný tematický okruh permanentnej formácie do konca roku 2025. Jednotlivé úlohy načrtnuté počas kongregácie tvoria rôzne dimenzie apoštolského poslania, ktoré čakajú na prevzatie jednotlivými spoločenstvami nášho hnutia. Objasnia sa v nasledujúcich osnovách pripravených na jednotlivé mesiace formácie. Počas tohto stretnutia máme získať celkový pohľad na výzvy, ktoré pred nami stoja.

Skúsme sa najskôr zamyslieť nad celým textom, ktorý sme čítali:

- Aké oblasti poslania hnutia môžeme pomenovať na základe prečítaného textu?
- Ktoré z vyššie uvedených úloh hnutia považujeme za najdôležitejšie? (v tomto bode môžete povoliť nielen zdieľanie, ale aj výmenu názorov či dokonca diskusiu).
- Aké úlohy považujeme (naš kruh) za mimoriadne dôležité v nasledujúcom roku?

4. Stanovenie úloh na realizáciu.

Na základe diskusie a zdieľania sa spoločne zamyslíme nad tým, aké záväzky si berieme, keď sme si vedomí úloh, ktorých realizáciu považujeme za urgentnú. Ide o vytvorenie konkrétnych, overiteľných plánov na blízku budúcnosť pre všetkých účastníkov, ktorí sa zúčastňujú formácie; aby sa stretnutie neskončilo len diskusiou a všeobecnosťami. Výsledkom nech nebude to, že – povedané jazykom Kristovho podobenstva – stavíme dom na piesku! Na najbližšom stretnutí (o mesiac?) sa vrátíme k dnešným uzneseniam.

5. Návrh na modlitbu.

Desiatok ruženca s dodatkami. Tajomstvo Zoslania Ducha Svätého (alebo tajomstvo: Ohlasovanie kráľovstva a výzva k pokániu).